

A7-0266/2012

2.8.2012

POROČILO

o domnevni uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije CIA: nadaljnje ukrepanje po poročilu odbora TDIP Evropskega parlamenta (2012/2033(INI))

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročevalka: Hélène Flautre

Pripravljalnica mnenja (*): Sarah Ludford, Odbor za zunanje zadeve

(*): Pridruženi odbor – člen 50 Poslovnika

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	3
MNENJE ODBORA ZA ZUNANJE ZADEVE	21
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	29

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o domnevni uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije CIA: nadaljnje ukrepanje po poročilu odbora TDIP Evropskega parlamenta

(2012/2033(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti členov 2, 3, 4, 6, 7 in 21,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 1, 2, 3, 4, 18 in 19,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah in njenih protokolov,
- ob upoštevanju ustreznih instrumentov OZN na področju človekovih pravic, zlasti Mednarodnega pakta o državljskih in političnih pravicah z dne 16. decembra 1966, Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju z dne 10. decembra 1984 in njenih ustreznih protokolov ter Mednarodne konvencije o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem z dne 20. decembra 2006,
- ob upoštevanju člena 5 Severnoatlantske pogodbe iz leta 1949,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1236/2005 z dne 27. junija 2005 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje¹,
- ob upoštevanju stockholmskega programa – odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje², in sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Zagotavljanje območja svobode, varnosti in pravice za državljane Evrope: Akcijski načrt izvajanja stockholmskega programa“ (COM(2010) 0171),
- ob upoštevanju smernic za politiko EU do tretjih držav glede mučenja in drugih krutih, nečloveških ali poniževalnih kazni ali ravnanja ter smernic EU glede smrtne kazni,
- ob upoštevanju bruseljske deklaracije s 6. konference parlamentarnih odborov za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb držav članic Evropske unije z dne 1. oktobra 2010,
- ob upoštevanju skupne študije OZN o svetovnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu, ki so jo pripravili posebni poročevalci za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu Martin Scheinin, posebni poročevalec o mučenju in drugem okrutnem, nečloveškem ali poniževalnem ravnanju ali kaznovanju Manfred Nowak, delovna skupina za samovoljna pridržanja, ki jo

---

¹ UL L 200, 30.7.2005, str. 1.

² UL C 115, 4.5.2010, str. 1

je zastopala podpredsednica Šahin Sardar Ali, in delovna skupina o prisilnih ali neprostovoljnih izginotjih, ki jo je zastopal njen predsednik Jeremy Sarkin¹,

- ob upoštevanju poročila Sveta OZN za človekove pravice, ki ga je pripravil posebni poročevalec o mučenju in drugem okrutnem, nečloveškem ali ponižujočem ravnanju ali kaznovanju, v katerem se osredotoča na preiskovalne komisije, ustanovljene v odziv na vzorce ali prakse mučenja ali druge oblike grdega ravnanja²,
- ob upoštevanju poročila posebnega poročevalca Združenih narodov Martina Scheinina za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu z naslovom „Zbirka dobrih praks glede pravnih in institucionalnih okvirov in ukrepov, ki zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic s strani obveščevalnih agencij v boju proti terorizmu, vključno z nadzorom nad njimi³,
- ob upoštevanju prispevkov Sveta Evrope, zlasti dela nekdanjega komisarja za človekove pravice Thomasa Hammarberga in evropskega odbora za preprečevanje mučenja, kot tudi ustreznih resolucij parlamentarne skupščine Sveta Evrope, zlasti tistih o domnevnih skrivnih pridržanjih in nezakonitem meddržavnem prevozu pripornikov v državah članicah Sveta Evrope⁴ ter o skrivnih pridržanjih in nezakonitem prevozu pripornikov v državah članicah Sveta Evrope – drugo poročilo⁵, ter ob upoštevanju poročila odbora parlamentarne skupščine za pravne zadeve in človekove pravice o zlorabi državne tajnosti in državne varnosti: oviranje parlamentarnega in sodnega nadzora kršitev človekovih pravic⁶,
- ob upoštevanju primerov Al Naširi proti Poljski, Abu Zubajdah proti Litvi, Abu Zubajdah proti Poljski in El Masri proti Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji pri Evropskem sodišču za človekove pravice – ki jih je obravnaval veliki senat dne 16. maja 2012,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2009 o sporočilu Komisije Parlamentu in Svetu: območje svobode, varnosti in pravice za državljane – stockholmski program⁷,
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 14. februarja 2007⁸ in z dne 19. februarja 2009⁹ o domnevni uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije CIA,
- ob upoštevanju svojih resolucij o Guantánamu, zlasti tistih z dne 9. junija 2011 o Guantánamu: skorajšnja odločitev o smrtni kazni¹⁰, z dne 4. februarja 2009 o vračanju in

---

¹ A/HRC/13/42, 19.2.2010.

² A/HRC/19/61, 18.1.2012.

³ A/HRC/14/46, 17.5.2010.

⁴ Resolucija 1507 (2006).

⁵ Resolucija 1562 (2007).

⁶ Dok. 12714, 16.9.2011.

⁷ UL C 272E, 21.10.2010, str.12.

⁸ UL C 287E, 29.11.2007, str. 309.

⁹ UL C 115, 4. 5.2010, str. 51.

¹⁰ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0271.

preselitvi zapornikov iz centra za pridržanje v Guantánamu¹ in z dne 13. junija 2006 o položaju zapornikov v Guantánamu² ter svojih priporočil Svetu z dne 10. marca 2004 o pravici ujetnikov v Guantánamu do pravičnega sojenja³,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. decembra 2010 o razmerah na področju temeljnih pravic v Evropski uniji (2009–2010) – učinkovito izvajanje po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. decembra 2011 o politiki EU za boj proti terorizmu: glavni dosežki in izzivi za prihodnost⁵,
- ob upoštevanju govora podpredsednika Komisije Jacquesa Barrota v Strasbourgu 17. septembra 2008⁶,
- ob upoštevanju izjav Komisije, da morajo zadevne države članice izvesti preiskave obtožb o vpletenosti v program izročitev in skrivnih pridržanj ameriške obveščevalne agencije CIA, ter dokumentov, ki jih je Komisija posredovala poročevalki, vključno s štirimi pismi, poslanimi Poljski, štirimi pismi, poslanimi Romuniji, in dvema pismoma, poslanima Litvi, vsa v letih od 2007 do 2010,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Parlamentu z dne 15. oktobra 2003 o členu 7 Pogodbe o Evropski uniji: spoštovanje in spodbujanje vrednot, na katerih temelji Unija (COM(2003)0606),
- ob upoštevanju pisma z dne 29. novembra 2005, ki ga je predsedstvo EU poslalo zunanji ministrici ZDA Condoleezi Rice, v katerem zahteva, naj ZDA pojasni ta poročila [o domnevnem pridržanju ali prevozu osumljencev terorističnih dejanj v nekaterih državah članicah EU ali prek njih], v upanju, da bo to pomirilo zaskrbljenost Parlamenta in javnosti,
- ob upoštevanju 2748. in 2749. seje Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose z dne 15. septembra 2006, na katerih se je razpravljalo o boju proti terorizmu in tajnih zaporih,
- ob upoštevanju izjave EU s 16. seje Sveta za človekove pravice z dne 7. marca 2011 o prej omenjeni skupni študiji OZN o skrivnem pridržanju,
- ob upoštevanju članka z naslovom „Boj proti terorizmu in človekove pravice“, ki so ga napisali Villy Sovndal, Gilles de Kerchove in Ben Emmerson in ki je bil objavljen 19. marca 2012 v časopisu European Voice,
- ob upoštevanju odgovora državne sekretarke ZDA Condoleeze Rice z dne 5. decembra 2005 na pismo predsedstva EU z dne 29. novembra 2005, v katerem navaja, da je

---

¹ UL C 115, 4. 5.2010, str. 91.

² UL C 300E, 9.12.2006, str. 136.

³ UL C 102E, 28.4.2004, str. 521.

⁴ UL C 16E, 15.6.2012, str. 49.

⁵ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0577.

⁶ GOVOR/08/716, „Une politique visant à assurer l’effectivité des droits fondamentaux sur le terrain“ (Politika, ki zagotavlja učinkovitost temeljnih pravic na terenu)

izročitev ključno orodje v boju proti terorizmu in da Združene države Amerike ali njena trenutna administracija niso edine, ki ga uporabljajo, zanika obtožbe o neposredni vpletenosti ZDA v mučenje ter poudarja, da „namen“ izročitve ni mučenje izročene osebe, ter izjav države sekretarke ZDA Condoleeze Rice, v katerih potrjuje, da Združene države spoštujejo suverenost svojih partneric¹,

- ob upoštevanju govora nekdanjega predsednika ZDA Georgea W. Busha dne 6. septembra 2006 v vzhodni sobi Bele hiše, v katerem je priznal obstoj programa za izročanje in skrivno pridržanje pod vodstvom obveščevalne agencije CIA, ki je vključeval čezmorske operacije,
- ob upoštevanju spominov Georgea W. Busha, objavljenih 9. novembra 2010,
- ob upoštevanju nezaupne različice poročila generalnega inšpektorja agencije CIA Johna Helgersona iz leta 2004 o zaslišanjih v času Busheve administracije, objavljene avgusta 2009,
- ob upoštevanju poročila Mednarodnega odbora Rdečega križa iz leta 2007 o ravnanju s 14 dragocenimi priporniki, ki jih je pridržala CIA, ki je od leta 2009 javno dostopno,
- ob upoštevanju raznih pobud na nacionalni ravni, s katerimi bi pojasnili vpletenost držav članic v program izročitev in skrivnih pridržanj ameriške obveščevalne agencije CIA, vključno s tekočo preiskavo na Danskem in končanimi preiskavami na Švedskem, tekočimi kazenskimi preiskavami, opravljenimi na Poljskem in v Združenem kraljestvu, predhodnimi kazenskimi postopki v Italiji, Nemčiji, Litvi, na Portugalskem in v Španiji, parlamentarno preiskavo medstrankarske parlamentarne skupine o izrednih izročitvah v Združenem kraljestvu in prejšnjimi parlamentarnimi preiskavami v Nemčiji, Litvi, na Poljskem in v Romuniji,
- ob upoštevanju dveletne sodne preiskave na Portugalskem, ki se je leta 2009 nenadoma zaključila,
- ob upoštevanju sklepov nacionalnih preiskav, ki so jih nekatere države članice že izvedle,
- ob upoštevanju številnih poročil medijev in raziskovalnega novinarstva, zlasti, a ne samo, poročil ABC News leta 2005² in 2009³ ter poročil Washington Posta leta 2005⁴, brez katerih bi izročitve in pridržanja ostali dejansko skrivnost,
- ob upoštevanju raziskav in preiskav ter poročil, ki so jih od leta 2005 opravili in sestavili neodvisni preiskovalci, organizacije civilne družbe ter nacionalne in mednarodne

---

¹ Izjave na poti v Nemčijo, pogovori Condoleeze Rice s predstavniki tiska 5. decembra 2005, in čas s predstavniki tiska na srečanju severnoatlantskega sveta, Bruselj, 8. decembra 2005.

² Sources Tell ABC News Top Al Qaeda Figures Held in Secret CIA Prisons (Viri obvestili ABC News o pridržanju glavnih članov Al Kajde v tajnih zaporih ameriške obveščevalne agencije CIA), ABC News, 5.12.2005.

³ Lithuania Hosted Secret CIA Prison To Get "Our Ear" (Litva gosti tajni zapor ameriške obveščevalne agencije CIA, da bi jo upoštevali), ABC News, 20.8.2009.

⁴ CIA Holds Terror Suspects in Secret Prisons (CIA zadržuje teroristične osumljence v tajnih zaporih), 2.11.2005, in Europeans Probe Secret CIA Flights (Evropejci preiskujejo tajne polete ameriške obveščevalne agencije CIA), Washington Post, 17.11.2005.

nevladne organizacije, še posebej Human Rights Watch¹, Amnesty International in Reprieve,

- ob upoštevanju obravnave Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (LIBE) z dne 27. marca 2012 in pododbora za človekove pravice z dne 12. aprila 2012, obiska delegacije odbora LIBE v Litvi od 25. do 27. aprila 2012, obiska poročevalke na Poljskem 16. maja 2012 in vseh pisnih in ustnih prispevkov, ki jih je prejela poročevalka,
  - ob upoštevanju skupne zahteve po informacijah o letih, ki sta jo predsedujoči Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter poročevalec dne 16. aprila 2012 predložila direktorju agencije Eurocontrol, in izčrpnega odgovora, ki ga je agencija Eurocontrol predložila dne 26. aprila 2012,
  - ob upoštevanju obvestila DG IPOL z naslovom „Rezultati preiskav programa izrednih izročitev in tajnih zaporov ameriške obveščevalne agencije CIA v evropskih državah ob upoštevanju novega pravnega okvira po Lizbonski pogodbi“,
  - ob upoštevanju členov 48 in 50 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter mnenja Odbora za zunanje zadeve (A7-0266/2012),
- A. ker je Parlament obsodil program ameriške obveščevalne agencije CIA za izročanje in skrivno pridržanje pod vodstvom ZDA, ki vključuje večkratne kršitve človekovih pravic, med katere spadajo nezakonito in samovoljno pridržanje, mučenje in druge oblike grdega ravnanja, kršitve načela nevračanja ter prisilno izginotje; ker je njegov začasni odbor za preučitev domnev o uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije CIA (v nadaljevanju „začasni odbor“) zbral dokaze o tem, da je CIA uporabljala evropski zračni prostor in ozemlje, in ker Parlament od tedaj ponavlja svojo zahtevo po temeljnih preiskavah v zvezi s sodelovanjem nacionalnih vlad in agencij v programu ameriške obveščevalne agencije CIA;
- B. ker je Parlament že večkrat pozval, naj se v boju proti terorizmu v celoti spoštujejo človekovo dostojanstvo, človekove pravice in temeljne svoboščine, tudi v zvezi z mednarodnim sodelovanjem na tem področju, in sicer na podlagi Evropske konvencije o človekovih pravicah, Listine EU o temeljnih pravicah ter nacionalnih ustav in zakonodaje o spoštovanju temeljnih pravic, in je ta poziv pred kratkim ponovil v svojem poročilu o protiteroristični politiki EU, kjer je tudi izjavil, da je spoštovanje človekovih pravic eden od predpogojev, ki zagotavljajo učinkovitost same politike;
- C. ker je Parlament večkrat strogo obsodil nezakonite prakse, kot so „izjemna izročitev“,

---

¹ Med drugimi: Human Rights Watch Statement on U.S. Secret Detention Facilities in Europe (izjava Human Rights Watch o tajnih zaporih ZDA v Evropi), 6.11.2005, poročilo Amnesty International Europe: Mounting evidence of Europe's complicity in rendition and secret detention (Javna skrivnost: očitni dokazi o vpletenosti Evrope v izročitvah in tajnih pridržanjih), 15.11.2010, poročilo organizacije Reprieve Rendition on Record: Using the Right of Access to Information to Unveil the Paths of Illegal Prisoner Transfer Flights (Dokumentirane izročitve: Pravica dostopa do informacij razkrila poti nezakonitih prevozov zapornikov z letali), 15.12.2011.

vključuje pa lahko ugrabitev, pridržanje brez sojenja, izginotje, tajne zapore in mučenje, ter je zahteval temeljito preiskavo domnevne stopnje vpletenosti nekaterih držav članic v sodelovanju z organi ZDA, predvsem z obveščevalno agencijo CIA, vključno z dejavnostmi na ozemlju EU;

- D. ker je namen te resolucije, da „politično spremlja postopke začasnega odbora in razvoj dogodkov, zlasti v primeru, če Svet in/ali Komisija ne sprejmeta ustreznih ukrepov, da se ugotovi, ali obstaja jasno tveganje resne kršitve načel in vrednot, na kateri Evropska unija temelji, ter da mu priporoči kakršnokoli resolucijo, utemeljeno na členih 6 in 7 Pogodbe o Evropski uniji, ki bi bila v tem kontekstu potrebna“¹;
- E. ker EU temelji na zavezanosti demokraciji, načelu pravne države, spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, človekovega dostojanstva in mednarodnega prava tudi v svoji zunanji razsežnosti in ne le v svojih notranjih politikah; ker se mora zavezanost EU spoštovanju človekovih pravic, ki sta jo še okrepila uveljavitev Listine EU o temeljnih pravicah in postopek pristopa k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, odražati na vseh področjih politike, da bo politika EU o človekovih pravicah učinkovita in verodostojna;
- F. ker je ustrezen postopek odgovornosti nujen, da bi ohranili zaupanje državljanov v demokratične institucije EU, učinkovito varovali in spodbujali človekove pravice v notranjih in zunanjih politikah EU ter zagotovili legitimne in učinkovite varnostne ukrepe, ki temeljijo na načelu pravne države;
- G. ker nobena država članica še ni v celoti izpolnila svojih obveznosti, da bo zaščitila, ohranjala in spoštovala mednarodne človekove pravice ter preprečevala njihovo kršitev;
- H. ker so med instrumenti, ki urejajo skupno zunanjo in varnostno politiko (SZVP) EU, Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah (ICCPR) in dva njegova izbirna protokola, Konvencija proti mučenju (CAT) in njen izbirni protokol ter evropska konvencija o varstvu človekovih pravic, Listina EU o temeljnih pravicah in Evropska konvencija o preprečevanju mučenja in drugih krutih, nečloveških in ponižujočih kazni ali ravnanj, ki ne nalagajo le absolutne prepovedi mučenja, temveč tudi dolžnost preiskave domnevnih mučenj; ker smernice politiki EU o mučenju predstavljajo okvir za prizadevanja EU na področju „preprečevanja in izkoreninjenja mučenja in grdega ravnanja v vseh predelih sveta“;
- I. ker vsi pridružitveni in trgovinski sporazumi ter sporazumi o sodelovanju z namenom, da bi zagotovili upoštevanje mednarodnega prava in spoštovanje človekovih pravic, vsebujejo klavzule o človekovih pravicah in ker EU vodi tudi politični dialog s tretjimi državami na podlagi smernic o človekovih pravicah, med katere spada tudi boj proti smrtni kazni in mučenju; ker EU v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice (EIDHR) podpira organizacije civilne družbe, ki si prizadevajo za odpravo mučenja in nudijo podporo pri rehabilitaciji žrtev mučenja;
- J. ker lahko skrivno pridržanje, ki je oblika prisiljenega izginotja, preraste v kaznivo dejanje zoper človečnost, če bi se izvajalo v širokem obsegu in sistematično; ker izredna stanja in

¹ Odstavek 232 zgoraj navedene resolucije Parlamenta z dne 14. februarja 2007.

boj proti terorizmu predstavljajo spodbudno okolje za skrivno pridržanje;

- K. ker je treba, čeprav je EU dokazala svojo zavezanost, da se bo izogibala tajnemu dogovarjanju glede mučenja z Uredbo Sveta (ES) št. 1236/2005¹, nazadnje spremenjeno decembra 2011², ki prepoveduje izvoz ali uvoz opreme, ki je praktično uporabna zgolj za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje, narediti še več, da se zagotovi popolno pokritje;
- L. ker je zanašanje samo na diplomatska zagotovila pri odobritvi izročitve ali izгона osebe v državo, za katero lahko na podlagi utemeljenih razlogov verjamemo, da bodo posamezniki tam v nevarnosti, da jih bodo mučili ali z njimi slabo ravnali, nezdržljivo z absolutno prepovedjo mučenja po mednarodnem pravu, pravu EU ter nacionalnih ustavah in zakonih držav članic³;
- M. ker je Svet dne 15. septembra 2006 priznal, da „obstoj tajnih zaporov, kjer se priprte osebe znajdejo v pravni praznini, ni skladen z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim kazenskim pravom“, vendar do zdaj ni priznal in obsodil vpletenosti držav članic v program ameriške obveščevalne agencije CIA, čeprav so politični in pravosodni organi držav članic potrdili, da je CIA uporabljala evropski zračni prostor in ozemlje;
- N. ker prihaja zaradi programa ameriške obveščevalne agencije CIA do vztrajnih kršitev človekovih pravic, kar dokazuje predvsem tekoče upravno pridržanje Abuja Zubajdaha in Abd Al Rahima Al Naširija v zalivu Guantanamo, ki sta v poljski kazenski preiskavi v zvezi s tajnimi zapori ameriške obveščevalne agencije CIA pridobila status žrtve;
- O. ker je raziskava OZN, Sveta Evrope, nacionalnih in mednarodnih medijev, raziskovalnih novinarjev in civilne družbe razkrila nove konkretne informacije o lokaciji tajnih zaporov ameriške obveščevalne agencije CIA v Evropi, letih za izredne izročitve skozi evropski zračni prostor ter prepeljanih ali pridržanih osebah;
- P. ker se je naročilo za nezakonita dejanja na ozemlju EU morda oblikovalo v okviru Natovih večstranskih ali dvostranskih dogovorov;
- Q. ker nacionalne preiskave in mednarodne raziskave dokazujejo, da so se članice Organizacije severnoatlantske pogodbe (Nato) zavezale, da bodo ukrepale v protiteroristični kampanji, ki je omogočila skriven zračni promet in uporabo ozemlja držav članic EU v programu izročitev, ki ga je vodila ameriška obveščevalna agencija CIA, kar priča, da so bile države članice, ki so tudi članice zveze Nato, kolektivno seznanjene s programom;
- R. ker je skupna študija ZN o globalnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu (A/HRC/13/42), ki so jo pripravili posebni poročevalci za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu, posebni poročevalci za problematiko mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega

---

¹ UL L 200, 30.7.2005, str. 1.

² UL L 338, 21.12.11, str. 31.

³ Člen 5 Splošne deklaracije človekovih pravic, člen 7 Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, člen 3 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic (EKČP) in s tem povezana sodna praksa, člen 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

ravnanja ali kaznovanja, delovna skupina o samovoljnih priporih in delovna skupina za vprašanja prisilnih in neprostovoljnih izginotij, podrobno opisala uporabo tajnih zaporov na ozemlju držav članic EU kot del programa ameriške obveščevalne agencije CIA, in so v nadaljnjih ukrepih državam članicam poslali pisma z zahtevo po dodatnih informacijah, kot je podrobneje opisano v poročilih o poslanih in prejetih sporočilih v okviru posebnih postopkov, vključno s tistim z dne 23. februarja 2012¹;

- S. ker v poročilu Sveta Evrope za leto 2011 piše, da podatki, ki so jih leta 2009 in 2010 posredovale poljske agencije, „predstavljajo dokončen dokaz“, da je na Poljskem pristalo sedem letal, ki so bila povezana z ameriško obveščevalno agencijo CIA, in ker so poljski mediji poročali o tem, da je bila vložena obtožnica proti nekdanjim vodjem poljske obveščevalne službe, in razkrili morebitno tajno dogovarjanje med pripadniki obveščevalnih služb ter poljsko vlado o uporabi pripora ameriške obveščevalne agencije CIA na poljskem ozemlju; ker so si leta 2011 romunski raziskovalni novinarji prizadevali dokazati obstoj „črne baze“ v romunskem nacionalnem uradu za zaupne informacije², in sicer na podlagi informacij nekdanjih zaposlenih ameriške obveščevalne agencije CIA; ker so romunske oblasti zanikale obstoj „črne baze“, preiskava romunskega parlamenta pa ni dokazala njenega obstoja; ker so nekdanji libijski disidenti sprožili sodne postopke proti Veliki Britaniji zaradi neposredne vpletenosti tajne obveščevalne službe MI6 v izročitev, tajno pridržanje in mučenje omenjenih libijskih disidentov in članov njihovih družin;
- T. ker si litovske oblasti s parlamentarnimi in sodnimi preiskavami prizadevajo za razjasnitev vpletenosti Litve v program ameriške obveščevalne agencije CIA; ker je parlamentarna preiskava, ki jo je izvedel odbor litovskega parlamenta za nacionalno varnost in obrambo, o domnevnem prevozu in odvzemu svobode osebam, ki jih je na litovskem ozemlju pridrževala ameriška obveščevalna agencija CIA, razkrila, da je v Litvi med letoma 2003 in 2005 pristalo pet zrakoplovov, povezanih z agencijo CIA, in da je Litva na zahtevo iste agencije pripravila dva objekta, prilagojena tako, da sta primerna za pridržanje pripornikov v državi (projekta št. 1 in 2); ker se delegacija odbora LIBE zahvaljuje litovskim oblastem, ker so aprila 2012 sprejele člane Evropskega parlamenta v Vilnius in delegaciji odbora LIBE omogočile dostop do projekta št. 2; ker je zasnova poslopij in notranje opreme takšna, da je videti primerna za pridržanje zapornikov; ker kljub naknadni sodni preiskavi, izvedeni leta 2010 in zaključeni januarja 2011, veliko vprašanj v zvezi z operacijami ameriške obveščevalne agencije CIA v Litvi ostaja odprtih; ker so litovske oblasti izrazile pripravljenost, da uvedejo ponovne preiskave, če bi prišle na dan nove informacije, in ker je tožilstvo ponudilo, da v odgovor na pisno zahtevo Parlamenta zagotovi dodatne informacije o kazenski preiskavi;
- U. ker morajo portugalske oblasti še pojasniti veliko število dejavnikov, ki kažejo na to, da so številni leti, ki jih je med drugim odkril začasni odbor, služili premestitvi zapornikov med Bagramom, krajem Diego Garcia, tajnimi zapori in Guantánamom;
- V. ker so izsledki raziskav in sodne ugotovitve o logistiki, ki je bila vključena v prikrivanje tega nezakonitega delovanja, vključno z navideznimi načrti letenja, civilnimi in vojaškimi letali, prijavljenimi za državne lete, ter uporabo zasebnih letalskih družb, ki jih je

¹ A/HRC/19/44.

² Inside Romania's secret CIA prison (V romunskem tajnem zaporu ameriške obveščevalne agencije CIA), The Independent, 9.12.2011.

- ameriška obveščevalna agencija CIA uporabila za izvajanje izročitev, še dodatno razkrili sistematičnost in obseg vpletenosti Evrope v program ameriške obveščevalne agencije CIA; ker analiza novih podatkov, ki jih je zagotovila agencija Eurocontrol, zlasti potrjuje trditve, da so izvajalci, ki so izvrševali izročitve, da bi prikriji izhodišče in cilj prevozov zapornikov, sredi poti presedali z enega letala na drugega;
- W. ker je EU razvila politike notranje varnosti in protiteroristične politike, ki temeljijo na policijskem in pravosodnem sodelovanju ter spodbujanju izmenjave obveščevalnih podatkov; ker bi morale te politike temeljiti na spoštovanju temeljnih pravic in načelu pravne države ter učinkovitem demokratičnem parlamentarnem nadzoru obveščevalnih služb;
- X. ker so po mnenju evropskega odbora za preprečevanje mučenja „metode zasliševanja, ki so jih uporabljali v čezmorskih zaporih pod vodstvom ameriške obveščevalne agencije CIA, zagotovo pripeljale do kršitev prepovedi mučenja ter nečloveškega in poniževalnega ravnanja“¹;
- Y. ker odnosi med EU in ZDA temeljijo na trdnem partnerstvu in sodelovanju na številnih področjih na podlagi skupnih vrednot demokracije, pravne države in temeljnih pravic; ker so EU in ZDA od terorističnih napadov 11. septembra 2001 okrepile svoja prizadevanja v boju proti terorizmu, predvsem s skupno deklaracijo o boju proti terorizmu z dne 3. junija 2010, in ker je nujno, da se v praksi zagotovi spoštovanje sprejetih obveznosti in premaga razkorak med politiko EU in politiko ZDA v zvezi z bojem proti terorizmu;
- Z. ker je oblast v ZDA decembra 2011 sprejela zakon o izvrševanju obrambnega proračuna, ki uzakonja priprtje za nedoločen čas za osebe, osumljene sodelovanja v terorističnih dejanjih v ZDA, in spodkopava pravico do primerne in poštenega sojenja; ker je v teku postopek izpodbijanja področje uporabe tega zakona;
- AA. ker je predsednik Obama 22. januarja 2009 podpisal tri izvršne odloke, za prepoved mučenja med zasliševanji, ustanovitev medagencijske delovne skupine, ki bi sistematično preverila politike in postopke pridržanja in preučila vsak primer posebej ter za zaprtje zopora v zalivu Guantánamo;
- AB. ker pa je treba zapor v zalivu Guantánamo še zapreti zaradi močnega nasprotovanja Kongresa ZDA; ker so ZDA, da bi pospešile zaprtje, pozvale države članice EU, naj sprejmejo zapornike iz Guantánama; ker je visoki komisar ZN za človekove pravice izrazil globoko razočaranje, ker zapor v zalivu Guantánamo še ni zaprt, in zaradi utrditve sistema samovoljnega pridržanja;
- AC. ker o zapornikih iz Guantánama še vedno odločajo vojaška sodišča, zlasti po odločitvi predsednika ZDA z dne 7. marca 2011, da podpiše izvršni odlok, ki je odpravil dveletno zamrznitev novih vojaških sojenj, in zakonu z dne 7. januarja 2012, ki prepoveduje premestitve zapornikov iz Guantánama na sojenje v ZDA;

Splošno

---

¹ Poročilo evropskega odbora za preprečevanje mučenja z dne 19. maja 2011 o obisku odbora v Litvi med 14. in 18. junijem 2010.

1. opozarja, da so protiteroristične strategije lahko učinkovite samo, če se pri njihovem izvajanju strogo upoštevajo obveznosti glede spoštovanja človekovih pravic in zlasti pravice do pravičnega sojenja;
2. ponovno poudarja, da si učinkoviti protiteroristični ukrepi in spoštovanje človekovih pravic niso v nasprotju, temveč se dopolnjujejo in vzajemno podpirajo cilje; poudarja, da je spoštovanje temeljnih pravic bistvena sestavina uspešnih protiterorističnih politik;
3. poudarja izjemno občutljivost protiterorističnih politik; meni, da so lahko samo pristni razlogi državne varnosti opravičilo za tajnost; vendar poudarja, da v nobenem primeru državna tajnost nima prednosti nad neodtujljivimi temeljnimi pravicami in da torej argumenti, ki temeljijo na državni skrivnosti, se nikoli ne morejo uporabiti za omejitev pravne obveznosti držav, da raziščejo hude kršitve človekovih pravic; meni, da opredelitve zaupnih informacij in državne tajnosti ne bi smele biti preohlapne ter da so zlorabe instituta državne tajnosti in državne varnosti resne ovire za demokratični nadzor;
4. poudarja, da se za osebe, osumljene terorizma, ne smejo uporabljati posebni postopki; poudarja, da mora vsaka oseba uživati vsa zagotovila, ki so sestavni del načela poštenega sojenja, kot je določeno v členu 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic;
5. znova potrjuje svojo obsodbo praks izjemne izročitve, tajnih zaporov in mučenja, ki jih nacionalno in mednarodno pravo, ki določata spoštovanje človekovih pravic, prepovedujeta in ki med drugim kršijo pravico do svobode, varnosti, humane obravnave, svobode pred mučenjem, nevračanja, domneve nedolžnosti, pravičnega sojenja, pravnega svetovanja in enakovredne zaščite, ki so zagotovljene po zakonu;
6. poudarja potrebo po zagotovitih, da bi v prihodnje preprečili vsakršne kršitve temeljnih pravic pri izvajanju protiterorističnih politik;
7. meni, da so države članice izrazile pripravljenost, da ravnajo v skadu z mednarodnim pravom, vendar še niso ustrezno izpolnile svoje pozitivne obveznosti, ki velja za vse države članice, da raziščejo hude kršitve človekovih pravic, ki so povezane s programom ameriške obveščevalne agencije CIA, in obžaluje zamude pri popolni razjasnitvi tega primera, da bi se žrtvam čim prej zagotovila popolna odškodnina, vključno z opravičilom in nadomestilom, kjer je primerno;
8. meni, da težave, s katerimi se soočajo države članice pri izvajanju preiskav, povzročijo, da države ne izpolnijo v celoti svojih mednarodnih obveznosti, kar lahko ogrozi vzajemno zaupanje v varstvo temeljnih pravic, s čimer se odgovornost prenaša na EU kot celoto;
9. ponavlja, da je zavezanost držav članic in EU k preiskovanju vpletenosti Evrope v program ameriške obveščevalne agencije CIA v skladu z načelom resničnega in lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU;

Postopek odgovornosti v državah članicah

10. izraža zaskrbljenost glede ovir, s katerimi se soočajo nacionalne parlamentarne in sodne preiskave o vpletenosti nekaterih držav članic v program ameriške obveščevalne agencije CIA, kot je podrobneje dokumentirano v poročilu Sveta Evrope iz leta 2011 o zlorabi

institotov državne tajnosti in nacionalne varnosti, vključno s pomanjkanjem preglednosti, zaupnostjo dokumentov, prevlado nacionalnih in političnih interesov, ozkim dometom preiskav, omejevanjem pravic žrtev do učinkovitega sodelovanja in obrambe ter pomanjkanjem strogih preiskovalnih metod in sodelovanja med preiskovalnimi organi v EU; poziva države članice, naj se izognejo temu, da bi svoje nacionalne kazenske postopke osnovala na pravni podlagi, ki s sklicevanjem na klavzule o zastaranju omogoča zaključek kazenskih postopkov in pripelje do njega ter vodi do nekaznovanja, ter naj spoštujejo načelo mednarodnega običajnega prava, ki priznava, da se zastaralni roki ne morejo in se ne bi smeli uporabljati v primerih hudih kršitev človekovih pravic;

11. poziva države članice, ki še niso izpolnile te obveznosti, naj opravijo neodvisne in učinkovite preiskave kršitev človekovih pravic ob upoštevanju vseh novih dokazov, ki so prišli na dan; države članice zlasti poziva, naj raziščejo, ali so na njihovem ozemlju tajni zapori ter ali so bili ljudje zaprti v okviru programa ameriške obveščevalne agencije CIA v prostorih na njihovem ozemlju;
12. ugotavlja, da se je parlamentarna preiskava, opravljena v Romuniji, zaključila z ugotovitvijo, da niso bili najdeni nobeni dokazi o obstoju tajnega zapora ameriške obveščevalne agencije CIA na romunskem ozemlju; poziva sodne oblasti, naj začnejo neodvisno preiskavo o domnevnih lokacijah tajnih zaporov ameriške obveščevalne agencije CIA v Romuniji, zlasti ob upoštevanju novih dokazov o letalskih povezavah med Romunijo in Litvo;
13. spodbuja Poljsko, naj vztraja pri tekoči kazenski preiskavi v zvezi s tajnim pridržanjem, vendar obžaluje pomanjkanje uradne komunikacije o področju uporabe, poteku in stanju preiskave; poziva poljske oblasti, naj z vso potrebno preglednostjo opravijo temeljito preiskavo ter omogočijo učinkovito sodelovanje žrtev in njihovih odvetnikov;
14. ugotavlja, da parlamentarne in sodne preiskave v Litvi med letoma 2009 in 2011 niso mogle dokazati, da so bili zaporniki tajno zaprti v Litvi; poziva litovske oblasti, naj izpolnijo svojo obveznost, da ponovno odprejo kazensko preiskavo o vpletenosti Litve v program ameriške obveščevalne agencije CIA, če pride do razkritja novih informacij, glede na nove dokaze, ki izhajajo iz podatkov agencije Eurocontrol in kažejo, da se letalo N787WH, ki naj bi prevažalo Abuja Zubajdaha, dne 18. februarja 2005 na svoji poti v Romunijo in Litvo ni ustavilo v Maroku; ugotavlja, da analiza podatkov agencije Eurocontrol razkriva tudi nove informacije iz načrtov letov, ki povezujejo Romunijo z Litvo, s transferjem na drugo letalo v Tirani v Albaniji dne 5. oktobra 2005, in Litvo z Afganistanom prek Kaira v Egiptu dne 26. marca 2006; meni, da je bistvenega pomena, da nove preiskave poleg zlorab položaja s strani državnih uradnikov obravnavajo tudi morebitna nezakonita pridržanja in grdo ravnanje z osebami na litovskem ozemlju; spodbuja državno tožilstvo, naj z listinami utemelji trditve, ki so bile podane v času obiska delegacije odbora LIBE, o kategoričnih zaključkih sodne preiskave, da v Litvi v objektih projektov št. 1 in 2 ni bil pridržan noben pripornik;
15. ugotavlja, da so v Veliki Britaniji sprožili kazensko preiskavo v zvezi z izročitvami v Libijo, in pozdravlja odločitev, da bo sledila širša preiskava v zvezi z odgovornostjo Velike Britanije v programu ameriške obveščevalne agencije CIA, ko bo kazenska preiskava zaključena; poziva Veliko Britanijo, naj opravi to preiskavo z vso potrebno

preglednostjo ter omogoči učinkovito sodelovanje žrtev in civilne družbe;

16. se strinja, da morajo preiskave držav članic temeljiti na trdnih sodnih dokazih ter na spoštovanju nacionalnih sodnih sistemov in prava EU, ne le na domnevah medijev in javnem mnenju;
17. poziva države članice, kot so Finska, Danska, Portugalska, Italija, Združeno kraljestvo, Nemčija, Španija, Irska, Grčija, Ciper, Romunija in Poljska, ki so navedene v poročilu začasnega odbora, naj razkrijejo vse potrebne informacije o vseh osumljenih letalih, povezanih z ameriško obveščevalno agencijo CIA in njihovim ozemljem; poziva države članice, naj spoštujejo pravico do informacij in naj se ustrezno odzovejo na zahteve po dostopu do informacij; v zvezi s tem izraža zaskrbljenost, ker se večina držav članic z izjemo Danske, Finske, Nemčije, Irske in Litve, ni primerno odzvala na zahteve organizacij Reprieve in Access Info Europe po dostopu do informacij za preiskovanje primerov izrednih izročitev;
18. poziva države članice, naj revidirajo vse določbe ali razlage, ki so naklonjene mučenju, kakršno je pravno mnenje Michaela Wooda (nanj se nanaša omenjen resolucija Parlamenta z dne 14. februarja 2007), ki v nasprotju z mednarodno sodno prakso zatrjuje, da je legitimno prejeti in uporabiti informacije, pridobljene z mučenjem, če ne obstaja neposredna odgovornost zanj (kar spodbuja in upravičuje mučenje s strani tretjih oseb);
19. poziva vse države članice EU, naj podpišejo in ratificirajo mednarodno konvencijo o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem;
20. glede na vse večje sodelovanje in izmenjavo informacij med obveščevalnimi in varnostnimi službami poziva države članice, naj zagotovijo popoln demokratični nadzor nad temi službami in njihovimi dejavnostmi z ustreznim internim, izvršnim, sodnim in neodvisnim parlamentarnim nadzorom, po možnosti prek posebnih parlamentarnih odborov s širokim dometom in pooblastili, vključno s pooblastili za zahtevanje informacij, in z zadostnimi preiskovalnimi in raziskovalnimi sredstvi, da bi lahko preučili ne le zadeve, kot so politika, upravljanje in finance, temveč tudi poslovanje teh služb;

Odgovor institucij EU

21. meni, da mora EU nujno obsoditi vse zlorabe v boju proti terorizmu, vključno s tistimi, ki so se dogajale na njenem ozemlju, da bo EU lahko delovala skladno s svojimi vrednotami, pa tudi zato, da jih bo lahko verodostojno zagovarjala v svojih zunanjih partnerstvih;
22. opozarja, da se Svet nikoli ni uradno opravičil, ker je kršil načela, zapisana v Pogodbah, o lojalnem sodelovanju med institucijami Unije, ko je na neprimeren način poskušal prepričati Parlament, naj zagotovi namerno skrajšane različice zapisnikov za zasedanja Delovne skupine Sveta za mednarodno javno pravo COJUR in Delovne skupine Sveta za čezatlantske odnose COTRA) z visokimi severnoameriški uradniki; pričakuje opravičilo Sveta;
23. pričakuje, da bo Svet končno podal izjavo, s katero bo priznal vpletenost držav članic v program ameriške obveščevalne agencije CIA in težave, s katerimi se soočajo države članice v okviru preiskav;

24. poziva Svet, naj v celoti podpre postopke iskanja resnice in odgovornosti v državah članicah, tako da uradno obravnava zadevo na zasedanjih PNZ, deli vse informacije, ponudi pomoč pri preiskavah in predvsem odobri zahteve po dostopu do dokumentov;
25. poziva Svet, naj opravi predstavitve z ustreznimi agencijami EU za varnost, predvsem Europolom, Eurojustom in koordinatorjem EU za boj proti terorizmu, da pojasnijo svojo seznanjenost z vpletenostjo držav članic v program ameriške obveščevalne agencije CIA in z odzivom EU; nadalje poziva Svet, naj predlaga varovalne mehanizme, ki bodo zagotavljali spoštovanje človekovih pravic pri izmenjavi obveščevalnih podatkov ter strogo ločevanje med vlogami, ki jih imajo obveščevalne dejavnosti in dejavnosti kazenskega pregona, tako da obveščevalne agencije ne bodo imele pooblastil za aretacijo in pridržanje, in naj v enem letu poroča Parlamentu;
26. poziva Svet, naj spodbuja države članice k izmenjavi najboljših praks v zvezi s parlamentarnim in sodnim nadzorom nad obveščevalnimi službami z vključevanjem nacionalnih parlamentov in Evropskega parlamenta v ta prizadevanja;
27. ponovno poziva Svet in države članice, naj zanašanje zgolj na diplomatska zagotovila iz tretjih držav izključijo kot podlago za izročitev ali izgon, kadar obstaja nevarnost, da bodo posamezniki mučeni, da se bo z njimi grdo ravnalo ali da se jim bo sodilo na podlagi tako pridobljenih dokazov;
28. poziva ustrezne organe, naj se ne sklicujejo na državno tajnost v zvezi z mednarodnim sodelovanjem med obveščevalnimi službami, da bi tako preprečili uveljavljanje odgovornosti in plačilo odškodnin, ter vztraja, da tajnost lahko utemeljijo samo dejansko obstoječi razlogi nacionalne varnosti, to tajnost pa v vsakem primeru razveljavijo brezpogojne obveznosti v zvezi s temeljnimi pravicami, kot je absolutna prepoved mučenja;
29. poziva ustrezne organe, naj poskrbijo za jasno ločevanje med obveščevalnimi dejavnostmi in dejavnostmi varnostnih služb na eni strani ter organi kazenskega pregona na drugi strani, da bi tako zagotovili izvrševanje splošnega načela „nemo iudex in sua causa“;
30. poudarja, da je začasni odbor, ki je opravil preiskavo, na katero sta se oprli njegovi resoluciji z dne 14. februarja 2007 in 19. februarja 2009, razkril, da so bili postopki za izdajo dovoljenja in nadzor civilnih letal, ki so letela čez ozemlje držav članic ali na njem pristala, nadvse pomanjkljivi, kar ni omogočilo le tega, da so jih zlorabili za „izredne izročitve“ v programu ameriške obveščevalne agencije CIA, ampak tudi to, da so jih zlahka obšle združbe organiziranega kriminala, vključno s terorističnimi mrežami; opozarja tudi na pristojnost Unije na področju varovanja in varnosti v prometu ter na priporočilo Parlamenta Komisiji, naj uredi in spremlja upravljanje zračnega prostora EU, letališč in nekomercialnega letalstva; zato poziva EU in njene države članice, naj ne odlašajo več s temeljito revizijo izvajanja Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (čikaška konvencija) v zvezi z dovoljenji in pregledi civilnih letal, ki letijo skozi zračni prostor držav članic ali pristajajo na njihovem ozemlju, da bi zagotovili večjo varnost in sistematično izvajanje kontrol, kar zahteva predčasno identifikacijo potnikov in posadk in zagotavlja, da vsi leti, uvrščeni med „državne lete“ (ki so izvzeti iz področja uporabe čikaške konvencije), dobijo predhodno in ustrezno dovoljenje; opozarja tudi na priporočilo Parlamenta, da morajo države članice učinkovito uveljaviti tokijsko

konvencijo o kaznivih in drugih določenih dejanjih, storjenih na krovu letal;

31. je seznanjen s pobudami Komisije v odgovor na priporočila Parlamenta; obžaluje pa, da niso del širšega programa in strategije, ki bi zagotavljala prevzem odgovornosti zaradi kršitev človekovih pravic, storjenih v okviru programa ameriške obveščevalne agencije CIA, ter potrebno odškodnino in nadomestilo žrtvam;
32. poziva Komisijo, naj razišče, ali so bile s sodelovanjem v programu ameriške obveščevalne agencije CIA kršene določbe EU, predvsem tiste o azilu in pravosodnem sodelovanju;
33. poziva Komisijo, naj olajša in podpre pravno pomoč in pravosodno sodelovanje, ki bo temeljilo na spoštovanju človekovih pravic, med preiskovalnimi organi in odvetniki, ki sodelujejo pri iskanju odgovornih v državah članicah, ter naj zlasti zagotovi, da se izmenjajo pomembne informacije, in naj spodbudi učinkovito uporabo vseh razpoložljivih instrumentov in virov EU;
34. poziva Komisijo, naj v enem letu sprejme okvir, ki bo vključeval obveznosti poročanja za države članice, na podlagi katerih bi spremljali in podpirali nacionalne postopke za ugotavljanje odgovornosti, vključno s smernicami o preiskavah, skladnih z zahtevami na področju človekovih pravic, na podlagi standardov, ki jih oblikujeta Svet Evrope in OZN;
35. poziva Komisijo, naj ob upoštevanju institucionalnih pomanjkljivosti, ki so se pokazale v kontekstu programa ameriške obveščevalne agencije CIA, sprejme ukrepe, namenjene večji zmožnosti EU za preprečevanje in obravnavanje kršitev človekovih pravic na ravni EU, ter zagotovi večjo vlogo Parlamenta;
36. poziva Komisijo, naj razmisli o tem, da bi predlagala ukrepe za stalno sodelovanje in izmenjavo informacij med Evropskim parlamentom in parlamentarnimi odbori za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb držav članic v primerih, ki kažejo, da so se na ozemlju Evropske unije izvajali skupni ukrepi obveščevalnih in varnostnih služb držav članic;
37. poziva Komisijo, naj predloži predloge za pripravo ureditev za demokratični nadzor nad čezmejnimi obveščevalnimi dejavnostmi v okviru protiterorističnih politik EU; namerava v celoti izkoristiti svoje parlamentarne pristojnosti za temeljit pregled protiterorističnih politik, skladno s priporočili, ki jih je pripravil študijski oddelek Parlamenta (PE 453.207);
38. poziva evropskega varuha človekovih pravic, naj razišče pomanjkljivosti Komisije in Sveta ter agencij EU za varnost, zlasti Europola in Eurojusta, v zvezi s spoštovanjem temeljnih pravic ter načel dobrega upravljanja in lojalnega sodelovanja glede na njihov odziv na priporočila začasnega odbora TDIP;
39. poziva EU, naj zagotovi, da bo popolnoma spoštovala svoje mednarodne obveznosti ter da se bodo politika EU in instrumenti zunanje politike, kot so smernice o mučenju in dialogi o človekovih pravicah, v celoti izvajali, s čimer si bo zagotovila močnejši položaj in bo lahko zahtevala strogo izvajanje klavzul o človekovih pravicah iz vseh mednarodnih sporazumov, ki jih podpiše, ter od svojih največjih zaveznic, na primer ZDA, terjala, da spoštujejo svoje nacionalno in mednarodno pravo;

40. ponovno potrjuje, da se smeta mednarodni boj proti terorizmu in dvostransko ali večstransko mednarodno sodelovanje na tem področju, tudi v okviru Nata ali med obveščevalnimi in varnostnimi službami, izvajati samo ob popolnem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter v okviru ustreznega demokratičnega in sodnega nadzora; poziva države članice, Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje (EEAS) in Svet, naj zagotovijo, da se bodo ta načela uporabljala v njihovih zunanjih odnosih, in vztraja, da bi morali vsi temeljito oceniti rezultate svojih sopogodbenc na področju človekovih pravic, preden sklenejo kakršen koli nov sporazum, predvsem o sodelovanju obveščevalnih služb in izmenjavi informacij, opraviti revizijo obstoječih sporazumov, pri katerih sopogodbence ne spoštujejo človekove pravice, ter o sklepih takšnih ocen in revizij obvestiti Evropski parlament;
41. opozarja, da se poseganje tujih specialnih služb v zadeve suverenih držav članic EU v prihodnje ne sme ponoviti in da se mora boj proti terorizmu izvajati s popolnim spoštovanjem človekovih pravic, temeljnih svoboščin, demokracije in pravne države;
42. opozarja, da izbirni protokol h konvenciji proti mučenju zahteva vzpostavitev sistemov spremljanja, ki pokrivajo vse primere odvzema prostosti, in poudarja, da upoštevanje tega mednarodnega instrumenta zagotavlja dodatno zaščito; močno spodbuja partnerske države EU, naj ratificirajo izbirni protokol in oblikujejo neodvisne nacionalne preventivne mehanizme, ki bodo v skladu s pariškimi načeli, in naj ratificirajo mednarodno konvencijo o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem;
43. ponavlja svoj poziv v skladu z mednarodnim pravom in predvsem členom 12 konvencije proti mučenju, naj vse države, ki se soočajo z verodostojnimi obtožbami, storijo vse, kar je v njihovi moči, da zagotovijo potrebna pojasnila, ter, če se obtožbe nadaljujejo, opravijo temeljite preiskave in poizvedbe v zvezi z vsemi domnevnimi dejanji izjemne izročitve, tajnih zaporov, mučenja in drugih večjih kršitev človekovih pravic, tako da se odkrije resnica in po potrebi ugotovi odgovornost, zagotovi prevzem odgovornosti ter prepreči nekaznovanost, tudi s tem, da se posameznikom sodi, kadar obstajajo dokazi o kazenski odgovornosti; v zvezi s tem poziva visoko predstavnico/podpredsednico in države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi zagotovile ustrezno izvajanje ukrepov iz skupne študije ZN o globalnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu, zlasti v zvezi z naknadnim pismom, ki so ga imetniki mandatov za posebne postopke dne 21. oktobra 2011 poslali 59 državam in v njem prosili njihove vlade, naj jih seznanijo z izvajanjem priporočil iz te študije;
44. poziva EU, naj zagotovi, da države članice, pridružene države in države partnerice (zlasti tiste iz sporazuma iz Cotonouja), ki so potrdile, da bodo sprejele bivše zapornike iz Guantánama, tem osebam dejansko zagotovijo popolno podporo, kar zadeva življenjske pogoje, olajševanje njihovega vključevanja v družbo, zdravstveno oskrbo, vključno s psihičnim okrevanjem, dostop do osebnih dokumentov in potnih listin, uveljavljanje pravice do združitve družine in vse druge temeljne pravice, ki so dane osebam s statusom političnih azilantov;
45. je zlasti zaskrbljen zaradi postopka, ki ga je izvedla ameriška vojaška komisija v zvezi z Abdom Al Rahimom Al Naširijem, ki bi mu lahko izrekli smrtno kazen, če bi ga obsodili; poziva oblasti ZDA, naj izključijo možnost izreka smrtne kazni Abdu Al Rahimu Al

Naširiju in ponavlja svoje dolgotrajno nasprotovanje smrtni kazni v vseh primerih in vsakršnih okoliščinah; ugotavlja, da Evropsko sodišče za človekove pravice obravnava Al Naširijev primer od 6. maja 2011; poziva oblasti vseh držav, v katerih je bil Abd Al Rahim Al Naširi zaprt, naj uporabijo vsa razpoložljiva sredstva, da bi zagotovile, da Al Naširija ne bo doletela smrtna kazen; poziva visoko predstavnico/podpredsednico, naj o Al Naširijevem primeru z ZDA prednostno razpravlja in tako izvaja smernice EU o smrtni kazni;

46. ponovno poudarja, da je dosledna uporaba klavzule o človekovih pravicah v sporazumih z državami nečlanicami EU ključnega pomena v odnosih med EU in njenimi državami članicami ter temi državami, in meni, da je zdaj pravi zagon, da se razišče, kako so evropske vlade sodelovale z represivnim aparatom diktature v imenu boja proti terorizmu; v zvezi s tem meni, da mora na novo revidirana evropska sosedska politika močno podpreti reformo varnostnega sektorja, ki mora zagotoviti predvsem jasno ločitev obveščevalnih funkcij od kazenskega pregona; poziva Evropsko službo za zunanje zadeve, Svet in Komisijo, naj okrepijo svoje sodelovanje z odborom za preprečevanje mučenja in drugimi ustreznimi mehanizmi Sveta Evrope pri načrtovanju in izvajanju projektov pomoči v boju proti terorizmu s tretjimi državami in v vseh oblikah dialoga s tretjimi državami v okviru boja proti terorizmu;
47. poziva oblasti Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, naj ugotovijo, kdo so odgovorni, in zagotovijo, da bodo odgovarjali za ugrabitev, domnevno zaradi napačne identifikacije, Kaleda El Masrija, ki je vodilo k njegovemu nezakonitemu zaprtju in domnevnemu mučenju; obsoja nedejavnost tožilstva v Skopju pri kazenski preiskavi pritožbe Kaleda El Masrija; ugotavlja, da je Evropsko sodišče za človekove pravice prevzelo ta primer in da je imel veliki senat 16. maja 2012 svoje prvo zaslihanje; meni, da ravnanje vlade Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije ni v skladu s temeljnimi načeli EU o temeljnih pravicah in pravni državi ter da mora Komisija odpreti to vprašanje v zvezi s kandidaturo Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije za pristop k EU;
48. poziva organe Nata in ZDA, naj opravijo lastne preiskave, tesno sodelujejo v parlamentarnih ali sodnih preiskavah EU in držav članic o teh zadevah¹, tudi tako, da se po potrebi nemudoma odzovejo na prošnje po vzajemni pravni pomoči, razkrijejo podatke o programih izrednih izročitev in drugih praksah, ki kršijo človekove pravice in temeljne svoboščine, ter pooblaščenec osumljencev dajo vse potrebne podatke, da lahko zagovarjajo svoje stranke; poziva, da se potrdi, da vsi Natovi sporazumi ter sporazumi med Natom in EU ter drugi čezatlantski sporazumi spoštujejo temeljne pravice;
49. izraža spoštovanje do pobud civilne družbe ZDA, da leta 2010 ustanovi neodvisno dvostrankarsko delovno skupino za preučitev politike in ukrepov vlade ZDA v zvezi s prijettjem, pridržanjem in pregonom „osumljenih teroristov“ ter ameriškega nadzora med Clintonovo, Bushevo in Obamovo administracijo;
50. poziva ZDA, glede na osrednjo vlogo čezatlantskega partnerstva in vodilni položaj ZDA na tem področju, naj opravijo temeljito preiskavo in zagotovijo prevzem odgovornosti za vsak primer zlorabe, ki so ga storile, zagotovijo, da se izvaja ustrezno nacionalno in

---

¹ Med drugim glej zgoraj navedeno resolucije Parlamenta z dne 9. junija 2011.

mednarodno pravo, da se tako zapolnijo pravne vrzeli, naj odpravijo vojaška sodišča, v celoti uporabljajo kazensko pravo za osumljene terorizma ter spet vzpostavijo pregled nad pridržanji in spoštovanje načela habeas corpus, pravično sojenje, svobodo pred mučenjem in nediskriminacijo med tujci in državljani ZDA;

51. poziva predsednika Obamo, naj izpolni svojo obljubo iz januarja 2009, da bo zaprl zapor v zalivu Guantánamo, da bo vsakemu zaporniku, ki ne bo obtožen, omogočena čimprejšnja vrnitev v domovino ali v drugo varno državo in da se bo zapornikom v Guantánamu, proti katerim obstaja dovolj dopustnih dokazov, nemudoma sodilo na pravičnem in javnem sojenju pred neodvisnim, nepristranskim sodiščem in da bodo v primeru obsodbe prestajali zaporno kazen v ZDA v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi in načeli; na podoben način poziva k preiskavi kršitev človekovih pravic v Guantánamu in pojasnitvi odgovornosti;
52. poziva, naj vsi zaporniki, ki ne bodo obtoženi, vendar se ne morejo vrniti v domovino, ker obstaja dejansko tveganje, da jih bodo tam mučili ali preganjali, dobijo priložnost, da se naselijo v ZDA z zagotovljeno humanitarno zaščito in naj jim bo zdodeljena odškodnina¹, ter spodbuja tudi države članice EU, naj bodo pripravljene sprejeti te nekdanje zapornike iz Guantánama;
53. poziva oblasti ZDA, naj razveljavijo pooblastilo priprtja za nedoločen čas brez obtožbe ali sojenja v okviru zakona o izvrševanju obrambnega proračuna;
54. poziva konferenco predsednikov delegacij, naj zagotovi, da se začnejo parlamentarni dialogi o varstvu temeljnih pravic v okviru boja proti terorizmu na podlagi ugotovitev skupne študije ZN o globalnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu in nadaljnjih ukrepov v zvezi s tem ter na podlagi primerov dobrih praks ZN o pravnih in institucionalnih okvirih in ukrepih, ki zagotavljajo, da obveščevalne agencije v boju proti terorizmu spoštujejo človekove pravice, vključno z njihovim nadzorom;
55. se zavezuje, da bo svojo naslednjo skupno parlamentarno sejo z nacionalnimi parlamenti namenil preučitvi vloge parlamentov pri zagotavljanju prevzema odgovornosti ob kršitvah človekovih pravic v okviru programa ameriške obveščevalne agencije CIA ter spodbujanju obsežnejšega sodelovanja in redne izmenjave med nacionalnimi nadzornimi organi, ki so zadolženi za nadzor obveščevalnih služb, pri čemer bo seja potekala v navzočnosti ustreznih nacionalnih organov, institucij in agencij EU;
56. izraža odločenost, da bo skladno s členi 2, 6 in 7 PEU še naprej izpolnjeval svojo nalogo, ki mu jo je dodelil začasni odbor; naroča svojemu odboru za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, skupaj s pododborom za človekove pravice, naj eno leto po sprejetju te resolucije zadevo ponovno predstavi na plenarnem zasedanju Parlamenta; meni, da je treba takoj oceniti, v kakšnem obsegu so se upoštevala priporočila, ki jih je sprejel Parlament, in kadar se niso, analizirati, zakaj se niso upoštevala;
57. zahteva, da Svet, Komisija, evropski varuh človekovih pravic, vlade in parlamenti držav članic, držav kandidatk in pridruženih držav ter Svet Evrope, Nato, Združeni narodi ter vlada in oba domova ameriškega kongresa Parlament redno obveščajo o vsakem napredku

---

¹ Glej odstavek 3 zgoraj navedene resolucije Parlamenta z dne 4. februarja 2009.

na področjih, ki sodijo na področje tega poročila;

58. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, evropskemu varuhu človekovih pravic, vladam in parlamentom držav članic, držav kandidatk in pridruženih držav ter Svetu Evrope, Natu, Združenim narodom ter vladi in obema domovoma ameriškega kongresa.

6.7.2012

MNENJE ODBORA ZA ZUNANJE ZADEVE

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o domnevnem prevozu in nezakonitem pridržanju ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije CIA v evropskih državah: nadaljnje ukrepanje po poročilu odbora TDIP Evropskega parlamenta
(2012/2033(INI))

Poročevalka: Sarah Ludford (*)

(*) Postopek s pridruženimi odbori – člen 50 Poslovnika

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker Evropska unija temelji na zavezanosti demokraciji, pravni državi, človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam, spoštovanju človekovega dostojanstva in mednarodnega prava tudi v svoji zunanji razsežnosti in ne le v svojih notranjih politikah; ker se mora zavezanost EU človekovim pravicam, ki sta jo še okrepila začetek veljavnosti Listine EU o temeljnih pravicah in pristopni proces k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, odražati na vseh področjih politike, da bo politika EU o človekovih pravicah učinkovita in verodostojna;
- B. ker so med instrumenti, ki urejajo skupno zunanjo in varnostno politiko EU, Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Mednarodni pakt ZN o državljanskih in političnih pravicah in dva njegova izbirna protokola, Konvencija proti mučenju in njen izbirni protokol, Evropska konvencija o človekovih pravicah, Listina EU o temeljnih pravicah in Evropska konvencija o preprečevanju mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, ki ne zahtevajo le popolne prepovedi mučenja, ampak tudi pozitivno obveznost preiskave domnevnih mučenj ter zagotovitve pravnih sredstev in odškodnine; ker smernice EU o mučenju predstavljajo okvir prizadevanj EU za „preprečevanje in odpravo mučenja ter grdega ravnanja po vsem svetu“;

- C. ker lahko skrivno pridržanje, ki je oblika prisiljenega izginotja, preraste v zločin proti človeštvu, če bi se izvajalo v širokem obsegu in sistematično; ker izredna stanja in boj proti terorizmu predstavljajo spodbudno okolje za skrivno pridržanje;
- D. ker vsi pridružitveni in trgovinski sporazumi ter sporazumi o sodelovanju z namenom, da bi zagotovili upoštevanje mednarodnega prava in spoštovanje človekovih pravic, vsebujejo klavzule o človekovih pravicah in ker EU vodi tudi politični dialog s tretjimi državami na podlagi smernic o človekovih pravicah, med katere spada tudi boj proti smrtni kazni in mučenju; ker EU v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice podpira organizacije civilne družbe, ki si prizadevajo za odpravo mučenja in pomagajo pri rehabilitaciji žrtev mučenja;
- E. ker je skupna študija ZN o globalnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu (A/HRC/13/42), ki so jo pripravili posebni poročevalci za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu, posebni poročevalci za problematiko mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja, delovna skupina o samovoljnih priporih in delovna skupina za vprašanja prisilnih in neprostovoljnih izginotij, podrobno opisala uporabo tajnih zaporov na ozemlju držav članic EU kot del programa ameriške obveščevalne agencije CIA, in so državam članicam poslali ustrezna pisma z zahtevo po dodatnih informacijah, kot je podrobneje opisano v poročilih o poslanih in prejetih sporočilih v okviru posebnih postopkov, vključno s tistim z dne 23. februarja 2012 (A/HRC/19/44);
- F. ker odnosi med EU in ZDA temeljijo na trdnem partnerstvu in sodelovanju na številnih področjih na podlagi skupnih vrednot demokracije, pravne države in temeljnih pravic; ker so EU in ZDA od terorističnih napadov 11. septembra 2001 okrepile svoja prizadevanja v boju proti terorizmu, predvsem s Skupno deklaracijo o boju proti terorizmu z dne 3. junija 2010, ker pa je treba v praksi zagotoviti skladnost z izraženimi zavezami ter premostiti razhajanja med politiko EU in politiko ZDA v boju proti terorizmu;
- G. ker so organi ZDA decembra 2011 sprejeli zakon o odobritvi dejavnosti nacionalne obrambe, ki z zakonom kodificira priprtje za nedoločen čas za osebe, osumljene sodelovanja v terorističnih dejanjih v ZDA, in spodkopava pravico do primernega in poštenega sojenja; ker se področje uporabe tega zakona pravno izpodbija;
- H. ker je predsednik Obama 22. januarja 2009 podpisal tri izvršne odloke za prepoved mučenja med zasliševanji, ustanovitev medagencijske delovne skupine za sistematično preverjanje politik in postopkov pridržanja in preučitev vsakega posameznega primera ter za zaprtje Guantánama;
- I. ker pa je treba zaprtje Guantánama še izvesti zaradi močnega nasprotovanja Kongresa ZDA; ker so ZDA, da bi pospešile zaprtje, pozvale države članice EU, naj sprejmejo zapornike iz tega zavora; ker je visoki komisar OZN za človekove pravice izrazil globoko razočaranje, ker Guantánamo še ni zaprt in se je sistem samovoljnega pridržanja ustalil;
- J. ker o zapornikih iz Guantánama še vedno odločajo vojaška sodišča, zlasti po sklepu predsednika ZDA z dne 7. marca 2011, da podpiše izvršni odlok, ki je odpravil dveletno zamrznitev novih vojaških sodišč, in zakonu z dne 7. januarja 2012, ki prepoveduje premestitve zapornikov iz Guantánama na sojenje v ZDA;

- K. ker je Parlament že večkrat pozval, naj se v boju proti terorizmu v celoti spoštujejo človekovo dostojanstvo, človekove pravice in temeljne svoboščine, tudi pri mednarodnem sodelovanju na tem področju, in sicer na podlagi Evropske konvencije o človekovih pravicah, Listine EU o temeljnih pravicah ter nacionalnih ustav in zakonov o spoštovanju temeljnih pravic, in je ta poziv pred kratkim ponovil v svojem poročilu o protiteroristični politiki EU, kjer je tudi izjavil, da je spoštovanje človekovih pravic eden od pogojev, ki zagotavljajo učinkovitost same politike;
- L. ker je treba, čeprav je EU dokazala svojo zavezanost, da se bo izogibala tajnemu dogovarjanju glede mučenja z Uredbo Sveta (ES) št. 1236/2005¹, nazadnje spremenjeno decembra 2011², ki prepoveduje izvoz ali uvoz opreme, ki je praktično uporabna zgolj za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje, narediti še več, da se zagotovi celovito pokritje;
- M. ker je zanašanje samo na diplomatska zagotovila pri odobritvi izročitve ali izгона osebe v državo, za katero lahko na podlagi utemeljenih razlogov verjamemo, da bodo posamezniki tam v nevarnosti, da jih bodo mučili ali z njimi slabo ravnali, nezdržljivo z absolutno prepovedjo mučenja po mednarodnem pravu, pravu EU ter nacionalnih ustavah in zakonih držav članic³;
- N. ker je Evropski parlament že večkrat in močno obsodil nezakonite prakse, med njimi „izredno izročitev“, ugrabitev, pridržanje brez sojenja, izginotje, tajne zapore in mučenje, ter zahteval temeljito preiskavo domnevne stopnje vpletenosti nekaterih držav članic v sodelovanju z organi ZDA, predvsem z obveščevalno agencijo CIA, na ozemlju EU;
- O. ker je do nezakonitih dejanj na ozemlju EU morda prišlo v okviru večstranskih ali dvostranskih sporazumov zveze NATO;
1. opozarja, da so protiteroristične strategije lahko učinkovite samo, če se pri njihovem izvajanju strogo upoštevajo obveznosti glede spoštovanja človekovih pravic in zlasti pravica do ustreznega postopka;
  2. znova potrjuje, da obsoja prakse izjemne izročitve, tajnih zaporov in mučenja, ki jih nacionalno in mednarodno pravo, ki določata spoštovanje človekovih pravic, prepovedujeta in ki med drugim kršijo pravico do svobode, varnosti, humane obravnave, svobode pred mučenjem, nevračanja, domneve nedolžnosti, pravičnega sojenja, pravnega svetovanja in enakovredne zaščite, ki je zagotovljena po zakonu;
  3. meni, da mora EU nujno obsoditi morebitne zlorabe v boju proti terorizmu, vključno z vsemi takimi dejanji na njenem ozemlju, da bo lahko EU ne le delovala skladno s svojimi vrednotami, temveč tudi zato, da jih bo lahko verodostojno zagovarjala v svojih zunanjih partnerstvih;
  4. ponovno poudarja, da je dosledna uporaba klavzule o človekovih pravicah v sporazumih

---

¹ UL L 200, 30.7.2005, str. 1.

² UL L 338, 21.12.2011, str. 31.

³ Člen 5 Splošne deklaracije človekovih pravic, člen 7 Mednarodnega pakta o državljskih in političnih pravicah, člen 3 Evropske konvencije o človekovih pravicah in s tem povezana sodna praksa ter člen 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

ključnega pomena v odnosih med Evropsko unijo in njenimi državami članicami ter tretjimi državami, in meni, da obstaja prava volja, da se razišče, kako so evropske vlade sodelovale z represivnim aparatom diktature v imenu boja proti terorizmu; v zvezi s tem meni, da mora na novo revidirana evropska sosedska politika močno podpreti reformo varnostnega sektorja, ki mora zagotoviti predvsem jasno ločitev obveščevalnih funkcij od kazenskega pregona; poziva Evropsko službo za zunanje zadeve, Svet in Komisijo, naj okrepijo svoje sodelovanje z Odborom za preprečevanje mučenja in drugimi ustreznimi mehanizmi Sveta Evrope pri načrtovanju in izvajanju projektov pomoči v boju proti terorizmu s tretjimi državami in v vseh oblikah dialoga s tretjimi državami v okviru boja proti terorizmu;

5. ponavlja svoj poziv v skladu z mednarodnim pravom in predvsem členom 12 Konvencije proti mučenju, naj vse države, ki se soočajo z utemeljenimi domnevami, storijo vse, kar je v njihovi moči, da zagotovijo potrebna pojasnila, in če ne bodo razčistile vseh domnev, opravijo temeljite preiskave in poizvedbe v zvezi z vsemi domnevnimi dejanji izredne izročitve, tajnih zaporov, mučenja in drugih večjih kršitev človekovih pravic, tako da ugotovijo resnico in po potrebi ugotovijo, kdo je odgovoren ter da ta oseba odgovornost tudi prevzame in preprečijo nekaznovanje, tudi s tem, da posameznikom sodijo, kadar obstajajo dokazi o kazenski odgovornosti; v zvezi s tem poziva visoko predstavnico/podpredsednico in države članice EU, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo ustrezno nadaljevanje skupne študije ZN o globalnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu, zlasti v zvezi z naknadnim pismom, ki so ga posebni mandatarji dne 21. oktobra 2011 poslali 59 državam in v njem prosili njihove vlade, naj posredujejo aktualne informacije o izvajanju priporočil iz te študije;
6. poziva NATO in organe ZDA, naj opravijo lastne preiskave, tesno sodelujejo v parlamentarnih ali sodnih preiskavah EU in držav članic o teh zadevah¹, po potrebi tudi s hitrim odzivanjem na zahteve medsebojne pravne pomoči, razkrijejo informacije o programih izrednih izročitev in drugih praksah, s katerimi se kršijo človekove pravice in temeljne svoboščine, ter pravnim zastopnikom osumljencev zagotovijo vse informacije, ki jih ti potrebujejo za obrambo svojih strank; poziva k potrditvi, da vsi sporazumi zveze NATO ter sporazumi med zvezo NATO in EU ter drugi čezatlantski sporazumi upoštevajo temeljne pravice;
7. spoštuje pobude civilne družbe ZDA, da leta 2010 ustanovi neodvisno dvostrankarsko delovno skupino za preučitev politike in ukrepov vlade ZDA v zvezi s prijettjem, pridržanjem in pregonom „osumljenih teroristov“ ter ameriškega nadzora med Clintonovo, Bushevo in Obamovo administracijo;
8. poziva ustrezne organe, naj se ne sklicujejo na državno tajnost v zvezi z mednarodnim sodelovanjem med obveščevalnimi službami, da bi preprečile prevzemanje odgovornosti in popravo krivic, ter vztraja, da so edino opravičilo za tajnost lahko utemeljeni razlogi nacionalne varnosti, tajnost pa je v vsakem primeru nična ob brezpogojnih obveznostih v zvezi s temeljnimi pravicami, kot je popolna prepoved mučenja;
9. poziva EU, naj zagotovi, da bo v celoti upoštevala svoje mednarodne obveznosti ter da se

---

¹ Glej *med drugim* Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 9. junija 2011 o Guantánamu: skorajšnja odločitev o smrtni kazni (P7_TA(2011)0271).

bodo politika EU in instrumenti zunanje politike, kot so smernice o mučenju in dialogi o človekovih pravicah, v celoti izvajali, s čimer si bo EU zagotovila močnejši položaj in bo lahko zahtevala strogo izvajanje klavzul o človekovih pravicah iz vseh mednarodnih sporazumov, ki jih podpiše, ter od svojih največjih zaveznic, na primer ZDA, terjala, da spoštujejo svoje nacionalno in mednarodno pravo;

10. opozarja, da Izbirni protokol h Konvenciji proti mučenju zahteva vzpostavitev sistemov spremljanja, ki pokrivajo vse primere odvzema prostosti, in vztraja pri tem, da upoštevanje tega mednarodnega instrumenta zagotavlja dodatno zaščito; močno spodbuja partnerske države EU, naj izbirni protokol ratificirajo in oblikujejo neodvisne nacionalne preventivne mehanizme, ki so v skladu s pariškimi načeli, in naj ratificirajo Mednarodno konvencijo o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem;
11. poziva vlado Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, naj ugotovi, kdo je odgovoren in zagotovi, da bo nekdo odgovarjal za ugrabitev Khaleda el Masrija, očitno zaradi napačne identifikacije, njegovo nezakonito pridržanje in domnevno mučenje; obžaluje, da urad tožilstva v Skopju ni ukrenil ničesar, da bi izvedel kazensko preiskavo v zvezi z el Masrijevo pritožbo; ugotavlja, da je Evropsko sodišče za človekove pravice prevzelo ta primer in da je imel Veliki senat 16. maja 2012 svoje prvo zaslihanje; meni, da se domnevno ravnanje vlade Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije v tem primeru ne sklada s temeljnimi načeli EU o temeljnih pravicah in pravni državi ter da ga mora Komisija v okviru pristopnega procesa te republike ustrezno obravnavati;
12. je zlasti zaskrbljen zaradi postopka, ki ga je izvedla ameriška vojaška komisija v zvezi z Abdom al Rahimom al Naširijem, ki bi mu lahko izrekli smrtno kazen, če bi ga obsodili; poziva organe ZDA, naj al-Naširiju ne naložijo smrtne kazni in ponavlja svoje dolgotrajno nasprotovanje smrtni kazni v vseh primerih in vsakršnih okoliščinah; ugotavlja, da Evropsko sodišče za človekove pravice obravnava al Naširijev primer od 6. maja 2011; poziva organe vseh držav, v katerih je bil al Naširi prijet, naj uporabijo vsa razpoložljiva sredstva, s katerimi lahko zagotovijo, da ga ne bo doletela smrtne kazni; poziva visoko predstavnico/podpredsednico Komisije, naj al Naširijev primer prednostno obravnava z ZDA, pri tem pa uporablja smernice EU o smrtni kazni;
13. ponovno potrjuje, da se smeta mednarodni boj proti terorizmu ter dvostransko ali večstransko mednarodno sodelovanje na tem področju, tudi v okviru zveze NATO ali med obveščevalnimi in varnostnimi službami, izvajati samo ob popolnem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter z ustrezno demokratično in sodno preglednostjo; poziva države članice EU, Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in Svet, naj zagotovijo, da se ta načela uporabljajo v njihovih zunanjih odnosih, in vztraja, da bi morali vsi temeljito oceniti, kako nasprotna stran izpolnjuje človekove pravice, preden sklenejo kakršen koli nov sporazum, predvsem o sodelovanju obveščevalnih služb in izmenjavi informacij, pregledati obstoječe sporazume, če nasprotna stran ne spoštuje človekovih pravic, ter o zaključkih takih ocen in pregledov obvestiti Evropski parlament;
14. ponovno poziva Svet in države članice, naj kot podlago za izročitev ali izgon oseb, ki domnevno ogrožajo nacionalno varnost, izključijo zanašanje na neizvršljiva diplomatska zagotovila, če obstaja resnična nevarnost, da bodo te osebe mučene ali da se bo z njimi slabo ravnalo ter jim sodilo na podlagi tako pridobljenih dokazov;

15. poziva ustrezne organe, naj poskrbijo za jasno ločevanje med obveščevalnimi dejavnostmi in dejavnostmi varnostnih služb na eni strani ter organi kazenskega pregona na drugi strani, da bi tako zagotovili izvrševanje splošnega načela „nemo iudex in sua causa“;
16. poudarja, da je začasni odbor EP pri izvajanju preiskave, na katero sta se oprli njegovi resoluciji z dne 14. februarja 2007 in 19. februarja 2009, razkril, da so bili postopki za izdajo dovoljenja in nadzor civilnih letal, ki so letela čez njihovo ozemlje ali pristala na njem, nadvse pomanjkljivi, kar ni omogočilo le tega, da so jih zlorabili za „izredne izročitve“ v programu ameriške obveščevalne agencije CIA, ampak tudi to, da so jih zlahka obšle združbe organiziranega kriminala, vključno s terorističnimi mrežami; opozarja tudi na pristojnost Unije na področju varovanja in varnosti v prometu ter na priporočilo Parlamenta Komisiji, naj uredi in spremlja upravljanje zračnega prostora, letališč in nekomercialnega letalstva v EU; zato poziva EU in njene države članice, naj ne odlašajo več s temeljitim pregledom lastnega izvajanja Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (Čikaška konvencija) v zvezi z dovoljenji in pregledi civilnih letal, ki letijo čez njihov zračni prostor ali pristajajo na njihovem ozemlju, da bi zagotovili večjo varnost in sistematično izvajanje kontrol, kar zahteva predčasno identifikacijo potnikov in posadk ter zagotavlja, da se za vse lete, uvrščene med „državne lete“ (ki so izvzeti iz področja uporabe Konvencije), izda predhodno in ustrezno dovoljenje; opozarja tudi na priporočilo Parlamenta, da morajo države članice učinkovito izvajati Tokijsko konvencijo o kaznivih in nekaterih drugih dejanjih, storjenih na letalih;
17. poziva Konferenco predsednikov delegacij, naj zagotovijo, da se bodo začeli parlamentarni dialogi o varstvu temeljnih pravic v boju proti terorizmu na podlagi ugotovitev iz skupne študije OZN o globalnih praksah v zvezi s skrivnim pridržanjem v okviru boja proti terorizmu in nadaljnjih ukrepov v zvezi s tem ter na podlagi primerov dobre prakse OZN o pravnih in institucionalnih okvirjih in ukrepih, ki zagotavljajo, da obveščevalne agencije v boju proti terorizmu spoštujejo človekove pravice, vključno z njihovim nadzorom;
18. poziva Združene države glede na osrednjo vlogo čezatlantskega partnerstva in njihov vodilni položaj na tem področju, naj opravijo temeljito preiskavo in zagotovijo prevzem odgovornosti za vse zlorabe, ki so jih storile, zagotovijo celovito uporabo ustreznega domačega in mednarodnega prava, da bi odpravile pravne vrzeli, ukinile vojaška sojenja, v celoti uporabile kazensko pravo za osumljene terorizma ter spet vzpostavile pregled nad pridržanji in spoštovanje načela habeas corpus, ustrezne postopke, prepoved mučenja in nediskriminacijo med tujci in državljani Združenih držav;
19. poziva predsednika Obama, naj izpolni svojo obljubo iz januarja 2009, da bo zaprl Guantánamo, da bo vsakemu zaporniku, ki ne bo obtožen, omogočena čimprejšnja vrnitev v domovino ali drugo varno državo in da se bo zapornikom v Guantánamu, proti katerim obstaja dovolj dopustnih dokazov, nemudoma sodilo na pravičnem in javnem sojenju pred neodvisnim, nepristranskim sodiščem ter da bodo v primeru obsodbe prestajali zaporno kazen v Združenih državah v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi in načeli; na podoben način poziva k preiskavi kršitev človekovih pravic v Guantánamu in pojasnitvi odgovornosti;
20. poziva organe ZDA, naj razveljavijo pooblastilo priprtja za nedoločen čas brez obtožbe ali

sojenja v okviru zakona o odobritvi dejavnosti nacionalne obrambe;

21. poziva vse države članice EU, naj podpišejo in ratificirajo Konvencijo OZN o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem;
22. poziva, naj vsi zaporniki, ki ne bodo obtoženi, vendar se ne morejo vrniti v domovino, ker obstaja dejansko tveganje, da jih bodo tam mučili ali preganjali, dobijo priložnost, da se naselijo v Združenih državah z zagotovljeno humanitarno zaščito in pravnim varstvom¹, ter spodbuja tudi države članice EU, naj bodo pripravljene sprejeti te nekdanje zapornike iz Guantánama;
23. poziva EU, naj zagotovi, da države članice, pridružene države in države partnerice EU, zlasti v okviru Sporazuma iz Cotonouja, ki so potrdile, da bodo sprejele bivše zapornike iz Guantánama, tem osebam dejansko zagotovijo polno podporo v smislu zagotavljanja ustreznih življenjskih pogojev in omogočanja njihovega vključevanja v družbo, zdravstvene oskrbe, vključno s psihičnim okrevanjem, dostopa do osebnih dokumentov in potnih listin, uveljavljanja pravice do združitve družine in vseh drugih temeljnih pravic, ki so dane osebam s statusom političnih azilantov.

---

¹ Glej odstavek 3 resolucije Evropskega parlamenta z dne 4. februarja 2009 o vračanju in preselitvi zapornikov iz centra za pridržanje v Guantanamu (P6_TA (2009)0045).

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	5.7.2012
Izid končnega glasovanja	+: 60 -: 3 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Tarja Cronberg, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Marietta Gianaku (Marietta Giannakou), Andrzej Grzyb, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Ioanis Kasulidis (Ioannis Kasoulides), Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Kopa (Maria Eleni Koppa), Andrej Kovačev (Andrey Kovatchev), Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, Libor Rouček, Tokia Saïfi, Nikolaos Salavrakos, György Schöpflin, Werner Schulz, Adrian Severin, Marek Siwiec, Geoffrey Van Orden, Kristian Vigenin, Sir Graham Watson, Boris Zala
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Haralampos Angurakis (Charalampos Angourakis), Jean-Jacob Bicep, Véronique De Keyser, Andrew Duff, Tanja Fajon, Héléne Flautre, Elisabeth Jeggle, Baronica Sarah Ludford, Carmen Romero López, Helmut Scholz, Indrek Tarand, Alejo Vidal-Quadras, Dominique Vlasto, Joachim Zeller
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Petru Constantin Luhan

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	10.7.2012
Izid končnega glasovanja	+: 50 -: 2 0: 5
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Jan Philipp Albrecht, Edit Bauer, Mario Borghezio, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Cornelia Ernst, Monika Flašíková Beňová, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baronica Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu, Anthea McIntyre, Louis Michel, Claude Moraes, Antigoni Papadopulu (Antigoni Papadopoulou), Georgios Papanikolaou (Georgios Papanikolaou), Carmen Romero López, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Kiriakos Triantafylidis (Kyriacos Triantaphyllides), Wim van de Camp, Axel Voss, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Elena Oana Antonescu, Michael Cashman, Anna Maria Corazza Bildt, Leonidas Donskis, Dimitrios Drucas (Dimitrios Droutsas), Lorenzo Fontana, Mariya Gabriel, Monika Hohlmeier, Hubert Pirker, Raúl Romeva i Rueda, Salvador Sedó i Alabart, Michèle Striffler
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Zita Gurmai, Nadja Hirsch, Elisabeth Jeggle